ΠΡΟΣ

Διευθύντρια Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας

Υφυπουργό Κοινωνικής Πρόνοιας

Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως

Υπουργό Υγείας

Επίτροπο Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού

Επίτροπο Διοικήσεως και Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Αρχηγό Αστυνομίας Κύπρου

Υποδιεύθυνση Διαχείρισης Υποθέσεων Ευάλωτων Προσώπων (Υ.Δ.Υ.Ε.Π.), Αστυνομία Κύπρου

Πρόεδρο και Μέλη της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Ίσων Ευκαιριών μεταξύ Ανδρών και Γυναικών

Πρόεδρο και Μέλη της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Πρόεδρο και Μέλη της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας

Πρόεδρο και Μέλη της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:
Οργανισμό Κρατικών Υπηρεσιών Υγείας (ΟΚΥπΥ) – Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας Παιδιών και Εφήβων

Πέμπτη, 13 Αυγούστου 2026

Αξιότιμες Κυρίες, Αξιότιμοι Κύριοι,

Θέμα: Θεσμική Παρέμβαση για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων και της προστασίας των παιδιών υπό κρατική φροντίδα και αίτημα άμεσης διερεύνησης και συστημικής αξιολόγησης στα Κρατικά Ιδρύματα Παιδικής και Εφηβικής Προστασίας (Παιδικές Στέγες και Ξενώνες)

Ο Οργανισμός Κοινωνικής Πολιτικής και Δράσης (Social Policy and Action Organization – SPAO), στο πλαίσιο της αποστολής του για την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, την προστασία, ενδυνάμωση και στήριξη παιδιών και νέων, καθώς και την προώθηση της κοινωνικής δικαιοσύνης και της ευημερίας τους, μαζί με ομάδα ανεξάρτητων πολιτών — μεταξύ των οποίων οι Έλεν Χρίστου, Αχιλλέας Αλεξάνδρου, Κούλλα Ευριπίδου και άλλα άτομα που επιθυμούν να παραμείνουν ανώνυμα — εκφράζουν τον έντονο προβληματισμό τους αναφορικά με πληροφορίες και μαρτυρίες ενήλικων ατόμων που ζούσαν για πολλά χρόνια σε εφηβικούς ξενώνες, οι οποίες έχουν δοθεί προσωπικά διά ζώσης αλλά και κάποιες έχουν δημοσιευθεί δημόσια σε διαδικτυακή πλατφόρμα και αφορούν τη λειτουργία Κρατικών Ιδρυμάτων Παιδικής και Εφηβικής Προστασίας στην Κύπρο.

Συγκεκριμένα, μέσω διαδικτυακής πλατφόρμας κοινωνικής δικτύωσης (TikTok), είχαν δημοσιοποιηθεί πριν από λίγο καιρό μαρτυρίες δύο νεαρών γυναικών[1] και ενός άντρα[2], οι οποίοι δήλωναν ότι φιλοξενούνταν κατά την ανηλικότητά τους σε Κρατικά Ιδρύματα Παιδικής και Εφηβικής Προστασίας. Οι δύο γυναίκες ανέφεραν ότι είχαν αποχωρήσει από τις κρατικές δομές πριν από περίπου ένα και ενάμιση έτος, αντίστοιχα. Σύμφωνα με τα ίδια τα άτομα, οι εμπειρίες που βίωσαν ήταν ιδιαίτερα τραυματικές, ενώ οι αφηγήσεις τους παρουσιάζουν αξιοσημείωτες θεματικές ομοιότητες.

Ο Οργανισμός και η ομάδα πολιτών που αποστέλλουν αυτή την επιστολή δεν υιοθετούν ούτε προδικάζουν την ακρίβεια των επιμέρους ισχυρισμών που διατυπώνονται στις συγκεκριμένες μαρτυρίες. Ωστόσο, όταν διαφορετικά πρόσωπα περιγράφουν παρόμοια μοτίβα εμπειριών, ανακύπτει εύλογη υποχρέωση των αρμόδιων αρχών να εξετάσουν κατά πόσο υφίστανται συστημικά ζητήματα που απαιτούν διερεύνηση και αντιμετώπιση και κατά πόσο αυτά συνεχίζουν να εφαρμόζονται και σήμερα.

Επισημαίνεται, παράλληλα, ότι οι πρόσφατες δημόσιες μαρτυρίες δεν αποτελούν την πρώτη περίπτωση κατά την οποία έχουν εγερθεί σοβαρά ζητήματα αναφορικά με τη μεταχείριση παιδιών υπό κρατική φροντίδα. Από επίσημες Ετήσιες Εκθέσεις της Επιτρόπου Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού[3] προκύπτει ότι έχουν διαχρονικά υποβληθεί στο Γραφείο της παράπονα και καταγγελίες που αφορούν παιδιά σε Ιδρύματα και Στέγες Παιδικής Προστασίας. Σύμφωνα με την έρευνα μας, ενδεικτικά, στην Ετήσια Έκθεση 2009 καταγράφεται γραπτή καταγγελία πολίτη για πιθανή κακοποίηση παιδιού από λειτουργό Ιδρύματος Παιδικής Προστασίας. Λόγω της σοβαρότητας της καταγγελίας, η Επίτροπος ζήτησε τη διερεύνησή της, καθώς και ενημέρωση για ζητήματα που αφορούσαν, μεταξύ άλλων, τη στελέχωση, τα προσόντα και την ποιότητα του προσωπικού, την εποπτεία, τους κανονισμούς λειτουργίας και τους μηχανισμούς υποβολής παραπόνων από τα παιδιά, ενώ ακολούθησε ο διορισμός ερευνώντος λειτουργού. Περαιτέρω, στην Ετήσια Έκθεση 2022–2023 καταγράφεται ότι, κατόπιν νέων παραπόνων για τη μεταχείριση συγκεκριμένου παιδιού υπό τη νομική φροντίδα του κράτους, περιλαμβανομένων αναφορών για κακομεταχείριση από φροντιστές/φροντίστριες, το Γραφείο της Επιτρόπου προχώρησε σε πολλαπλές παρεμβάσεις και σε αιφνίδια επίσκεψη στην Παιδική Στέγη

[1] Οι δύο νεαρές γυναίκες έχουν, επίσης, εκφράσει την ετοιμότητά τους να παρουσιαστούν επώνυμα ενώπιον των αρμόδιων Κοινοβουλευτικών Επιτροπών της Βουλής των Αντιπροσώπων, προκειμένου να καταθέσουν τις προσωπικές τους μαρτυρίες και να θέσουν υπόψη των Μελών της Βουλής τις πληροφορίες και τα στοιχεία που διαθέτουν, στο πλαίσιο θεσμικής διερεύνησης των ζητημάτων που έχουν αναδείξει. Τα δύο σχετικά βίντεο είχαν δημοσιευθεί δημόσια στην πλατφόρμα TikTok. Κατά τον χρόνο αποστολής της παρούσας παρέμβασης δεν είναι πλέον δημόσια προσβάσιμα, καθώς ο λογαριασμός μέσω του οποίου είχαν αναρτηθεί έχει τεθεί σε ιδιωτική λειτουργία. Αντίγραφα των βίντεο έχουν διατηρηθεί από τον Οργανισμό και δύνανται, κατόπιν σχετικής συγκατάθεσης των προσώπων που καταθέτουν τις μαρτυρίες, να τεθούν στη διάθεση των αρμόδιων αρχών αποκλειστικά για σκοπούς διερεύνησης.

[2] Δείτε https://www.tiktok.com/@larnaca40cyprus/video/7670592280431987990 .
Ο συγκεκριμένος επιθυμεί να διατηρήσει την ανωνυμία του.

[3] Αναφορά σε κενά και ανεπάρκειες του εν λόγω συστήματος σε επίπεδο νομοθεσίας, διαδικασιών και διοικητικών πρακτικών, μέσα στις εκθέσεις «Τα παιδιά του κράτους. Θέση της Επιτρόπου Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού Δέσπως Μιχαηλίδου, αναφορικά με το σύστημα εναλλακτικης φροντίδας που παρέχεται στα παιδιά υπο τη νομική φροντίδα του κράτους», Απρίλιος 2022 και
Έκθεση της Επιτρόπου αναφορικά με τη διασφάλιση του δικαιώματος του παιδιού στο ψηλότερο δυνατό επίπεδο ψυχικής υγείας του όπως αυτό διασφαλίζεται μέσα από τις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες στην Κύπρο, Δεκ.2021

Λευκωσίας για διερεύνηση των συνθηκών διαβίωσης του παιδιού. Στην ίδια Έκθεση καταγράφονται σοβαρές ανεπάρκειες του ρυθμιστικού πλαισίου και συστημικές προβληματικές πτυχές στο σύστημα υπηρεσιών προς παιδιά υπό τη νομική φροντίδα του κράτους. Τα πιο πάνω ενισχύουν, κατά την άποψή μας, την ανάγκη η διερεύνηση των σημερινών ισχυρισμών να μην περιοριστεί σε μεμονωμένα περιστατικά, αλλά να περιλάβει και αξιολόγηση πιθανών διαχρονικών και συστημικών αδυναμιών.

Με βάση τις τρεις δημόσιες μαρτυρίες, οι οποίες καταγράφηκαν από τον Οργανισμό, που αναφέρονται στη λειτουργία των Κρατικών Ιδρυμάτων Παιδικής και Εφηβικής Προστασίας (Παιδικές Στέγες και Ξενώνες) καταγράφονται επαναλαμβανόμενοι ισχυρισμοί σχετικά με τα ακόλουθα:

- ψυχολογική πίεση, εκφοβισμό και απειλές, όπως και χρήση υπέρμετρης εξουσίας από κάποια μέλη του προσωπικού των ξενώνων εφήβων, κυρίως από μια Διευθύντρια.
- αναφορές σε σωματική βία ή υπερβολική χρήση περιοριστικών πρακτικών από λειτουργούς και προσωπικό ασφαλείας, στους ξενώνες εφήβων (γίνεται αναφορά σε συγκεκριμένο περιστατικό στο ένα βίντεο)
- αναφορές σε άσκηση ψυχολογικής, συναισθηματικής και λεκτικής βίας από συγκεκριμένους λειτουργούς σε ξενώνες εφήβων – συνεχής αναφορά για συγκεκριμένη Διευθύντρια σε ξενώνα.
- αναφορές σε περιστατικά σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών σε δομές στο παρελθόν, για τα οποία τα πρόσωπα που καταθέτουν τις μαρτυρίες δηλώνουν ότι δεν γνωρίζουν κατά πόσο είχαν καταγγελθεί στις αρμόδιες αρχές,
- αναφορές σε φερόμενες ως αδικαιολόγητες παραπομπές σε ψυχιατρικές υπηρεσίες (συγκεκριμένα στο ΤΕΝΕ) και χορήγησης ψυχοφαρμακευτικής αγωγής (από πολύ μικρές ηλικίες), χωρίς, σύμφωνα με τις μαρτυρίες, επαρκή ενημέρωση ή κατανόηση από τα ίδια τα παιδιά και τους/τις εφήβου. Παραπομπή στο ΤΕΝΕ από ψυχίατρο που συνεργάζεται με τους ξενώνες, όπου γίνεται αναφορά για στέρηση κινητών, παροχή χορήγησης ψυχοφαρμακευτικής αγωγής είτε από το στόμα, είτε με ένεση, κλείσιμο σε απομόνωση.
- έλλειψη εμπιστοσύνης και αποτελεσματικής επικοινωνίας μεταξύ παιδιών και συγκεκριμένων μελών του προσωπικού, συμπεριλαμβανομένης και της Διευθύντριας στην οποία γίνεται συνεχής αναφορά,
- περιορισμό της ιδιωτικότητας και της προσωπικής αξιοπρέπειας των παιδιών, και στέρηση κινητών και προσωπικών αντικειμένων, χωρίς εύλογη αιτία,
- περιορισμό της επικοινωνίας με τον έξω κόσμο και αρκετές φορές απαγόρευση συναντήσεων με άλλα πρόσωπα, χωρίς εύλογη αιτία.
- δημιουργία και ενίσχυση του αισθήματος φόβου από τα παιδιά, σε περίπτωση υποβολής παραπόνων ή καταγγελιών,
- οι ανάγκες και οι απόψεις των παιδιών, σύμφωνα με τις μαρτυρίες, δεν λαμβάνονταν επαρκώς υπόψη ούτε εισακούονταν,

- αναφορά ότι οι δομές είναι «κολαστήρια».

Αξίζει να σημειωθεί ότι όλα τα πρόσωπα που έχουν μιλήσει δημόσια αναφέρουν ότι σκοπός τους είναι να βοηθήσουν και να προστατεύσουν τα παιδιά που εξακολουθούν να διαμένουν σε δομές.

Οι πιο πάνω ισχυρισμοί, εφόσον επαληθευθούν, ενδέχεται να εγείρουν ζητήματα πιθανής ποινικής ευθύνης, παραβιάσεων των δικαιωμάτων των παιδιών και συμμόρφωσης, παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων των παιδιών και εγείρουν σοβαρά ζητήματα συμμόρφωσης με τις διεθνείς και εθνικές υποχρεώσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας για την προστασία των παιδιών.

Υπενθυμίζεται ότι η Κυπριακή Δημοκρατία έχει κυρώσει τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού, η οποία κατοχυρώνει, μεταξύ άλλων:

- το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού ως πρωταρχική αρχή,
- το δικαίωμα προστασίας από κάθε μορφή βίας,
- το δικαίωμα συμμετοχής του παιδιού στις αποφάσεις που το αφορούν,
- το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή,
- το δικαίωμα σε κατάλληλη φροντίδα και προστασία όταν το παιδί απομακρύνεται από το οικογενειακό του περιβάλλον.

Παράλληλα, οι Κατευθυντήριες Οδηγίες των Ηνωμένων Εθνών για την Εναλλακτική Φροντίδα των Παιδιών και τα πρότυπα του Συμβουλίου της Ευρώπης υπογραμμίζουν ότι κάθε παιδί που διαβιεί σε δομή προστασίας πρέπει να μεγαλώνει σε περιβάλλον που χαρακτηρίζεται από ασφάλεια, σεβασμό, αξιοπρέπεια, συμμετοχή, σταθερότητα και ουσιαστική υποστήριξη.

Ως εκ τούτου, ο Οργανισμός Κοινωνικής Πολιτικής και Δράσης – Social Policy and Action Organization όπως και η ομάδα των πολιτών, καλεί τις αρμόδιες αρχές να προχωρήσουν στις ακόλουθες ενέργειες:

1. Να διερευνηθούν άμεσα, διεξοδικά και ανεξάρτητα οι ισχυρισμοί που έχουν δημοσιοποιηθεί, με διασφάλιση της προστασίας όλων των εμπλεκόμενων προσώπων, καθώς και να εξεταστεί κατά πόσο οι αναφερόμενες πρακτικές ή συμπεριφορές εξακολουθούν να υφίστανται σήμερα..
2. Να αξιολογήσουν άμεσα συνολικά τη λειτουργία των Κρατικών Ιδρυμάτων Παιδικής και Εφηβικής Προστασίας (Παιδικές Στέγες και Ξενώνες) μέσα από ανεξάρτητη διαδικασία αξιολόγησης ποιότητας.
3. Να αξιολογηθούν τα προσόντα, οι δεξιότητες και οι ικανότητες του προσωπικού των Κρατικών Ιδρυμάτων Παιδικής και Εφηβικής Προστασίας , όπως επίσης και καθώς και η καταλληλότητα του προσωπικού για εργασία με παιδιά που έχουν βιώσει τραύμα ή/και ιδιαίτερα επιβαρυντικές εμπειρίες, να εργάζεται με τραυματισμένα παιδιά. Προτείνονται αρκετά εργαλεία διεθνώς για αξιολόγηση για παράδειγμα της ψυχικής καταλληλότητας, ενσυναίσθησης, συναισθηματικής νοημοσύνης, προσωπικότητας, trauma-informed care (φροντίδα με επίγνωση του τραύματος), επίγνωση safeguarding standards (προτύπων προστασίας και ασφάλειας) και άλλα.

4. Να διασφαλίσουν ότι όλα τα παιδιά που φιλοξενούνται σήμερα στις δομές έχουν πρόσβαση σε ασφαλή, εμπιστευτικό και ανεξάρτητο τρόπο υποβολής παραπόνων, χωρίς φόβο αντιποίνων.
5. Να επανεξετάσουν τις διαδικασίες που αφορούν παραπομπές σε υπηρεσίες ψυχικής υγείας και τη χορήγηση ψυχοφαρμακευτικής αγωγής σε ανήλικα παιδιά, ώστε να διασφαλίζεται η πλήρης συμμόρφωση με τα ανθρώπινα δικαιώματα, την επιστημονική δεοντολογία και τις ισχύουσες διαδικασίες. Για παράδειγμα η αξιολόγηση να γίνεται από ανεξάρτητους επαγγελματίες.
6. Να αξιολογήσουν κατά πόσο οι υφιστάμενες δομές εφαρμόζουν σύγχρονες πρακτικές φροντίδας με επίγνωση του τραύματος (Trauma-Informed Care), συμμετοχικής λήψης αποφάσεων και παιδοκεντρικής διαθεματικής προσέγγισης.
7. Να ενισχύσουν την εκπαίδευση και την εποπτεία του προσωπικού σε θέματα παιδικής προστασίας, διαχείρισης τραύματος, δικαιωμάτων του παιδιού και πρόληψης κάθε μορφής κακομεταχείρισης.
8. Να εξετάσουν τη δημιουργία μόνιμου ανεξάρτητου μηχανισμού παρακολούθησης της ποιότητας των υπηρεσιών που παρέχονται στις κρατικές Στέγες Παιδικής Προστασίας, με ουσιαστική συμμετοχή παιδιών και νέων που έχουν βιώσει την εναλλακτική φροντίδα.
9. Να δημιουργηθούν ξεχωριστές δομές για παιδιά ΑΜΕΑ που αντιμετωπίζουν νοητική ή/και σωματική αναπηρία και ταυτόχρονα χρήζουν επιπρόσθετης φροντίδας και στήριξης.
10. Να δημιουργηθούν επιπλέον δομές για ασυνόδευτα παιδιά, τα οποία χρήζουν παροχής επιπρόσθετων υπηρεσιών ένταξης.
11. Να δημιουργηθούν ξεχωριστά κέντρα αποτοξίνωσης για παιδιά από 12-16 ετών τα οποία είναι υπό την προστασία του κράτους. Όπως γνωρίζουμε αυτή τη στιγμή η Αγία Σκέπη δέχεται παιδιά άνω των 16 ετών.
12. Να διενεργηθεί άμεσα ανεξάρτητη και ολοκληρωμένη αξιολόγηση της ουσιαστικής εφαρμογής, της συμμόρφωσης και της αποτελεσματικότητας του υφιστάμενου θεσμικού, νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου που διέπει την προστασία, φροντίδα και μεταχείριση των παιδιών που βρίσκονται υπό τη γονική μέριμνα, επιμέλεια ή φροντίδα του Διευθυντή Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας. Η αξιολόγηση να εξετάσει όχι μόνο την τυπική ύπαρξη πολιτικών, πρωτοκόλλων και διαδικασιών, αλλά κυρίως κατά πόσο αυτά εφαρμόζονται στην πράξη, με συνέπεια και αποτελεσματικότητα, κατά τρόπο που διασφαλίζει το βέλτιστο συμφέρον, την ασφάλεια, την αξιοπρέπεια, τη συμμετοχή και το σύνολο των δικαιωμάτων κάθε παιδιού. Το βασικό εθνικό και διεθνές νομοθετικό και θεσμικό πλαίσιο που προτείνεται να αποτελέσει αντικείμενο της πιο πάνω αξιολόγησης, καθώς και τα ειδικότερα πεδία εφαρμογής που πρέπει να εξεταστούν, παρατίθενται αναλυτικά στο Παράρτημα Α, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας παρέμβασης.
13. Να διασφαλιστεί ότι σε όλες τις πιο πάνω διαδικασίες διερεύνησης και αξιολόγησης θα περιλαμβάνεται η απευθείας, ανεξάρτητη και εμπιστευτική ακρόαση των ίδιων των παιδιών και

νέων, συμπεριλαμβανομένων νυν και πρώην φιλοξενούμενων, χωρίς την παρουσία ή επιρροή προσωπικού των Κρατικών Ιδρυμάτων Παιδικής και Εφηβικής Προστασίας. Η συμμετοχή τους να πραγματοποιείται σε ασφαλές και παιδοκεντρικό πλαίσιο, χωρίς φόβο αντιποίνων, με κατάλληλες εγγυήσεις προστασίας και εμπιστευτικότητας.

Ο Οργανισμός Κοινωνικής Πολιτικής και Δράσης, όπως και η ομάδα των πολιτών που καταθέτουν την παρούσα παρέμβαση, υποστηρίζουν ότι η κάθε μαρτυρία παιδιού ή νέου που αφορά πιθανή παραβίαση δικαιωμάτων πρέπει να αντιμετωπίζεται με σοβαρότητα, σεβασμό και θεσμική υπευθυνότητα. Ταυτόχρονα, θεωρούμε εξίσου σημαντικό να αναγνωρίζεται και το έργο των επαγγελματιών που επιτελούν το λειτούργημά τους με αφοσίωση, επαγγελματισμό και πραγματικό ενδιαφέρον για τα παιδιά. Στόχος της παρούσας παρέμβασης δεν είναι η στοχοποίηση προσώπων ή υπηρεσιών, αλλά η διασφάλιση ότι κάθε παιδί που φιλοξενείται σε δομή προστασίας απολαμβάνει το υψηλότερο δυνατό επίπεδο φροντίδας, ασφάλειας και σεβασμού.

Τόσο ο Οργανισμός όσο και η ομάδα των πολιτών προτίθενται να συμβάλουν εποικοδομητικά στον δημόσιο διάλογο και στη συνεργασία με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, για:

α) ολιστική συστημική αναδιάρθρωση της λειτουργίας όλων των Κρατικών Ιδρυμάτων Παιδικής και Εφηβικής Προστασίας,

β) ανάπτυξη εκσυγχρονισμένων διαδικασιών λειτουργίας των ιδρυμάτων αυτών με γνώμονα την έμπρακτη και αποτελεσματική προστασία των παιδιών, συμπεριλαμβανομένης της υιοθέτησης και εφαρμογής εναλλακτικών μεθόδων ενδυνάμωσης και στήριξης των παιδιών, και

γ) ανάπτυξη και εφαρμογή ενός επιστημονικά τεκμηριωμένου εργαλείου αξιολόγησης της εμπειρίας των παιδιών στις Στέγες Παιδικής Προστασίας, βασισμένου στα διεθνή πρότυπα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και παιδικής προστασίας.

Προς υποστήριξη των πιο πάνω εισηγήσεων, επισυνάπτεται ως Παράρτημα Α «Πλαίσιο Νομοθετικής και Θεσμικής Συμμόρφωσης για την Προστασία Παιδιών υπό Κρατική Φροντίδα», στο οποίο αποτυπώνονται βασικές νομοθετικές και θεσμικές υποχρεώσεις, καθώς και συγκεκριμένα πεδία στα οποία εισηγούμαστε να επικεντρωθεί η ανεξάρτητη αξιολόγηση.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας (τηλ. 97894419 / Email: info@socialpolicyaction.org) για οποιαδήποτε συνεργασία προς όφελος των παιδιών και για την ενίσχυση του συστήματος παιδικής προστασίας της χώρας μας.

Με εκτίμηση,

Ιφιγένεια Κάτσιη
Εκτελεστική και Επιστημονική Διευθύντρια

Εκ μέρους του
Οργανισμού Κοινωνικής Πολιτικής και Δράσης - Social Policy and Action Organization (SPAO) και **Ομάδας Πολιτών** (συμπ. **Έλεν Χρίστου, Αχιλλέας Αλεξάνδρου, Κούλλα Ευριπίδου**,και άλλων)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

Πλαίσιο Νομοθετικής και Θεσμικής Συμμόρφωσης για την Προστασία Παιδιών υπό Κρατική Φροντίδα

Καταγραφόνται πιο κάτω βασικές νομοθετικές και θεσμικές υποχρεώσεις που συνδέονται με την προστασία, φροντίδα, ευημερία και διασφάλιση των δικαιωμάτων παιδιών που βρίσκονται υπό τη γονική μέριμνα, επιμέλεια ή φροντίδα των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας, καθώς και η ανάδειξη πεδίων στα οποία κρίνεται αναγκαία η αξιολόγηση της ουσιαστικής εφαρμογής τους. Επισημαίνεται ότι η αξιολόγηση δεν θα πρέπει να περιοριστεί στην ύπαρξη νομοθεσίας, κανονισμών, πολιτικών, πρωτοκόλλων ή εσωτερικών διαδικασιών, αλλά να εξετάσει κατά πόσο αυτά εφαρμόζονται πραγματικά, συστηματικά και αποτελεσματικά στην καθημερινή ζωή των παιδιών.

Νομοθεσία / Θεσμικό πλαίσιο	**Τι πρέπει να αξιολογηθεί στην πράξη**	**Σύνδεση με ζητήματα που έχουν αναδειχθεί**
1. Περί της Συμβάσεως περί των Δικαιωμάτων του Παιδιού (Κυρωτικός) Νόμος του 1990, Ν.243/1990 – UNCRC	Κατά πόσο το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού αποτελεί πρωταρχικό κριτήριο, τα παιδιά ακούγονται, προστατεύονται από βία, απολαμβάνουν ιδιωτικότητα και αξιοπρεπή φροντίδα.	Ασφάλεια, βία, ψυχολογική μεταχείριση, ιδιωτικότητα, συμμετοχή, υγεία, παράπονα, ποιότητα φροντίδας
2. Περί Παιδιών Νόμος, Κεφ. 352, όπως τροποποιήθηκε	Κατά πόσο η τοποθέτηση και η καθημερινή φροντίδα εξασφαλίζουν πραγματική προστασία και ευημερία και κατά πόσο οι σχετικές κρατικές δομές εποπτεύονται αποτελεσματικά.	Συνθήκες διαβίωσης, ασφάλεια, ποιότητα φροντίδας, εποπτεία
3. Περί Σχέσεων Γονέων και Τέκνων Νόμος του 1990, Ν.216/1990, όπως τροποποιήθηκε	Κατά πόσο οι αποφάσεις που λαμβάνονται για παιδιά υπό κρατική φροντίδα υπηρετούν εξατομικευμένα το βέλτιστο συμφέρον κάθε	Τοποθέτηση, αποφάσεις για το παιδί, επαφή με οικογένεια, συμμετοχή του παιδιού

	παιδιού. Κατά πόσο εφαρμόζονται εκσυγχρονισμένες διαδικασίες.	
4. Περί Επιτρόπου Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού Νόμος του 2007, Ν.74(Ι)/2007, όπως τροποποιήθηκε	Κατά πόσο τα παιδιά γνωρίζουν ότι μπορούν να απευθυνθούν σε ανεξάρτητο θεσμό και έχουν πραγματική, ασφαλή και εμπιστευτική πρόσβαση σε αυτόν	Φόβος καταγγελίας, έλλειψη ανεξάρτητης φωνής, πρόσβαση σε μηχανισμό παραπόνων
5. Περί Βίας στην Οικογένεια (Πρόληψη και Προστασία Θυμάτων) Νόμος του 2000, Ν.119(Ι)/2000, όπως τροποποιήθηκε	Κατά πόσο υπάρχουν αποτελεσματικοί μηχανισμοί εντοπισμού, αναφοράς, διερεύνησης και προστασίας παιδιού από περιστατικά βίας	Αναφορές για σωματική ή ψυχολογική βία, φόβος, ανάγκη προστασίας
6. Περί Πρόληψης και Καταπολέμησης της Σεξουαλικής Κακοποίησης και Σεξουαλικής Εκμετάλλευσης Παιδιών και της Παιδικής Πορνογραφίας Νόμος του 2014, Ν.91(Ι)/2014, όπως τροποποιήθηκε	Κατά πόσο λειτουργούν safeguarding procedures, διαδικασίες αναφοράς, πρόληψης, εκπαίδευσης προσωπικού και προστασίας του παιδιού	Safeguarding, καταγγελίες, επιλογή και εκπαίδευση προσωπικού, προστασία ευάλωτων παιδιών
7. Περί Πρόληψης και Καταπολέμησης της Εμπορίας και Εκμετάλλευσης Προσώπων και Προστασίας των Θυμάτων Νόμος του 2014, Ν.60(Ι)/2014, όπως τροποποιήθηκε	Κατά πόσο παιδιά ιδιαίτερα υψηλού κινδύνου αναγνωρίζονται έγκαιρα και λαμβάνουν εξατομικευμένη προστασία και υποστήριξη	Ευαλωτότητα, προστασία από εκμετάλλευση, εξατομικευμένη φροντίδα
8. Περί Προσφύγων Νόμος του 2000, Ν.6(Ι)/2000, όπως τροποποιήθηκε	Καταλληλότητα τοποθέτησης, σταθερότητα, προστασία, οικογενειακοί δεσμοί, εκπροσώπηση και ιδιαίτερες ανάγκες ασυνόδευτων παιδιών	Παιδιά σε δομές ασυνόδευτων ανηλίκων, πρόσθετη ευαλωτότητα και ανάγκη προστασίας

9. Περί Παιδιών σε Σύγκρουση με το Νόμο Νόμος του 2021, Ν.55(Ι)/2021	Κατά πόσο παιδιά που εμπλέκονται στο σύστημα δικαιοσύνης αντιμετωπίζονται πρωτίστως ως παιδιά με δικαιώματα και, όπου χρειάζεται, ως παιδιά που έχουν ανάγκη προστασίας και φροντίδας	Συμμετοχή, ψυχική υγεία, κοινωνική υποστήριξη, αποφυγή στιγματισμού
10. Περί Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμος του 1999, Ν.113(Ι)/1999, όπως τροποποιήθηκε	Κατά πόσο παιδιά υπό κρατική φροντίδα με πρόσθετες ανάγκες λαμβάνουν κατάλληλη αξιολόγηση, εκπαίδευση και υποστήριξη	Εκπαίδευση, αναπτυξιακές ανάγκες, εξατομικευμένη υποστήριξη
11. Περί της Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες (Κυρωτικός) Νόμος του 2011, Ν.8(ΙΙΙ)/2011	Κατά πόσο παιδιά με αναπηρίες στις δομές απολαμβάνουν ίση προστασία, εύλογες προσαρμογές, προσβασιμότητα, συμμετοχή και προστασία από κακομεταχείριση	Αναπηρία, προσβασιμότητα, επικοινωνία, αυξημένη ευαλωτότητα, εξατομικευμένη φροντίδα
12. Νομοσχέδιο «Ο περί της Μεταχείρισης Παιδιών υπό τη Γονική Μέριμνα ή Επιμέλεια ή Φροντίδα του Διευθυντή Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας Νόμος του 2025»	Να αξιολογηθεί κατά πόσο το νέο πλαίσιο καλύπτει επαρκώς τα κενά που αναδεικνύονται στην πράξη και να ενισχυθεί πριν την οριστικοποίησή του, όπου απαιτείται	Ατομικό σχέδιο φροντίδας, φωνή παιδιού, αποκατάσταση, αναδοχή, μετάβαση στην ενηλικίωση
13. Νομοσχέδιο του 2026 για τη λειτουργία Βρεφικών/Παιδικών Σταθμών, Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης, Φροντιστών Παιδιών και Μονάδων Παιδικής Προστασίας και Φροντίδας και οι προτεινόμενοι Κανονισμοί	Να εξεταστεί αν προβλέπονται επαρκή και μετρήσιμα πρότυπα ποιότητας, ανεξάρτητη εποπτεία, ασφαλείς μηχανισμοί παραπόνων, αξιολόγηση προσωπικού και συμμετοχή των παιδιών	Άμεσα συναφές με τη λειτουργία των Στεγών και τις μεταρρυθμίσεις που απαιτούνται